

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 vtrum negligentia sit peccatum mortale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

consequens est, quod negligentia, quae importat sollicitudinis defectum, sit speciale peccatum.

Ad primum ergo dicendum, quod diligentia videtur esse idem sollicitudini, quia in his quae diligimus, maiorem sollicitudinem adhibemus. Vnde diligentia, sicut sollicitudo, requiritur ad quamlibet virtutem, in quantum in qualibet virtute requiruntur debiti actus rationis.

Ad secundum dicendum, quod in quolibet peccato necesse est esse defectum circa aliquem actum rationis, puta, defectum consilij, & aliorum huiusmodi. Vnde sicut precipitatio est speciale peccatum propter specialem actum rationis, qui praetermittitur scilicet consilium, quamuis possit inueniri in quolibet genere peccatorum: ita negligentia est speciale peccatum propter defectum specialis actus rationis, qui est sollicitudo, quamuis inueniatur aliquando in omnibus peccatis.

Ad tertium dicendum, quod materia negligentiae proprie sunt bona, quae quis agere debet, non quod ipsa sint bona, cum negligenter aguntur: sed quia per negligentiam accidit defectus bonitatis in eis, tunc praetermittatur totaliter actus debitus propter defectum sollicitudinis, siue etiam aliqua debita circumstantia actus.

Supra Quaestio...
N. quae. 54. articulo...
Ad hoc dicitur, quod...

ARTICVLVS II.
Vtrum negligentia opponatur prudentiae.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod negligentia non opponatur prudentiae. Negligentia enim videtur esse idem quod pigritia, vel torpor, qui pertinet ad accidia, ut patet per Grego. * 31. Moral. accidia autem non opponitur prudentiae, sed magis charitati, ut supra dictum est, ergo negligentia non opponitur prudentiae.

¶ 2 Praet. Ad negligentiam videtur pertinere omni peccati omissionis: sed peccati omissionis non opponitur prudentiae, sed magis uirtutibus moralibus executiuis. ergo negligentia non opponitur prudentiae.

¶ 3 Praet. Imprudentia est circa aliquod actum rationis: sed negligentia non importat defectum, neque circa consilium, in quo deficit praecipitatio, neque circa iudicium, in quo deficit inconsideratio, neque circa praceptum, in quo deficit inconstancia. ergo negligentia non pertinet ad imprudentiam.

¶ 4 Praet. Ecclesia 7. dicit. Qui timet Deum, nihil negligit: sed unumquodque peccatum praecipue excluditur per virtutem oppositam. ergo negligentia magis opponitur timori, quam prudentiae.

SED CONTRA est, quod dicitur Eccles. 20. Lasciuus, & imprudens non obseruat tempus: sed hoc pertinet ad negligentiam, ergo negligentia opponitur prudentiae.

RESPON. Dicendum, quod negligentia directe opponitur sollicitudini. Sollicitudo autem pertinet ad rationem, & rectitudo soli-

citudinis ad prudentiam: unde per oppositum negligentia ad imprudentiam pertinet. Et hoc est ex ipso nomine apparet, quia sicut Isido. dicit * in lib. Etymo. negligens dicitur, quasi nec eligens. Electio autem rectorum quae sunt ad finem, ad prudentiam pertinet: unde negligentia pertinet ad imprudentiam.

Ad primum ergo dicendum, quod negligentia consistit in defectu interioris actus, ad quem pertinet electio. Pigritia autem, & torpor magis pertinent ad executionem: ita tamen quod pigritia importat tarditatem ad exequendum, torpor remissionem quandam importat in ipsa executione: & ideo conuenienter torpor ex accidia nascitur, quia accidia est tristitia aggrauans, id est, impediens animum ab operando.

Ad secundum dicendum, quod ommissio pertinet ad exteriorem actum. Est enim ommissio, quando praetermittitur aliquis actus debitus: & ideo opponitur iustitiae, & est effectus negligentiae: sicut etiam executio iusti operis, est effectus rationis rectae.

Ad tertium dicendum, quod negligentia est circa actum praecipiendi, ad quem etiam pertinet sollicitudo. Aliter tamen circa actum hunc deficit negligentia, & aliter inconstans. Inconstans enim deficit in praecipiendo, quasi ab aliquo impeditus: negligentia autem per defectum promptae voluntatis.

Ad quartum dicendum, quod timor Dei operatur ad vitiationem cuiuslibet peccati, quia ut dicitur Prou. 15. Per timorem Domini declinat omnis a malo: & ideo timor facit negligentiam vitare, non tamen ita quod directe negligentia timori opponatur, sed in quantum timor excitat hominem ad actus rationis. Vnde etiam supra habitum * est cum de passionibus ageretur, quod timor facit consiliatiuos.

ARTICVLVS III.

Vtrum negligentia possit esse peccatum mortale.

Ad tertium sic proceditur. Vbi, quod negligentia non possit esse peccatum mortale. Quia super illud Iob 9. Verebar omnia opera mea, dicit gl. * Greg. quod illam negligentiam minor amor Dei exaggerat: sed ubique est peccatum mortale, totaliter tollitur amor Dei. ergo negligentia non est peccatum mortale.

¶ 2 Praet. Super illud Eccl. 7. De negligentia tua purga te cum paucis, dicitur f. glof. Quamuis oblatio parua sit, multorum delictorum purgat negligentias: sed hoc non esset, si negligentia esset peccatum mortale. ergo negligentia non est peccatum mortale.

¶ 3 Praet. In lege fuerunt statuta sacrificia pro peccatis mortalibus, sicut patet in Leuit. sed nullum fuit statutum sacrificium pro negligentia. ergo negligentia non est peccatum mortale.

SED CONTRA est, quod habetur Prou. 19. Qui negligit viam suam, mortificabitur.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum * est, negligentia prouenit ex quadam remissione uoluntatis,

Super Quaestio quinta...
In articulum tertium...

In articulum tertium in responsione ad tertium, aduertens, quod si ut in precedenti diximus quod est peccatum mortalibus, si distinguendus est defectus rationis a defectu appetitus, aut alterius executivae potentiae, plura genera peccatorum in uno actu inueniuntur. Verbi gratia. Si quis negligendo iura paruum, multam fert sententiam intus in ratione, imprudentiae reus est secundum negligentiae speciem: foris autem in actu iudicij, multum reus est: & simile est in alijs. Et ideo littera dicit, quod negligentia trahitur ad aliud genus peccati. Et patet ratio de precipitacione, inconsideracione, & inconstancia, quae circa actus rationis communes omnibus mortalibus sunt, sicut & negligentia.

Supra q. 53. ar. i. cor. Et Phil. 4. * Iob. 9. Moral. c. 26. circa principium. Glof. ordin. Ibd. Ar. praece. ia solu. ad 3.

Super